

KOLMEN RUOKALAJIN OPPITUNTI

TERVETULOA!

ELÄMÄNTAITOJA
A'LA RAAMATUNKERTOMUKSET

ESSI IKONEN (TOIM.)

USKONNONOPETUS.FI

Copyright © Tekijät ja Agricola

Taitto ja ulkoasu:

Mari Huotari/Kiesus

Kansi:

Mari Huotari/Kiesus

Julkaisija:

Agricola-opintokeskus

Kirkkopalvelut ry

2015

Toinen painos

ISBN-13 978-952-449-383-3

EAN 9789524493833

Painopaikka:

Anno Fennica Oy

Kirkkonummi

TEKIJÄT

Uskonnonopetus.fi tarjoaa täydennyskoulutusta ja opetusmateriaaleja opettajille aina esikoulusta lukioon. Tavoitteenamme on taitolähtöisen ja ilmiölähtöisen oppimisen edistäminen, joka tukee oppilaiden kasvua avarakatseisiksi ja ajatteleviksi tulevaisuuden osaajiksi.

Koulutuksemme soveltuvat katsomusaineiden opettajien lisäksi kaikille, jotka haluavat laajentaa osaamistaan taito- ja ilmiölähtöisestä opetuksesta sekä katsomuksellisen ja kulttuurisen moninaisuuden huomioimisesta koulussa ja luokkahuoneissa.

Tämän materiaalin tekijöinä ovat olleet uskonnonpedagogiset kouluttajat Essi Ikonen, Salla Vainio ja Raili Keränen-Pantsu.

Lue lisää verkkosivuiltamme: www.uskonnonopetus.fi

SISÄLLYSLUETTELO

ALKUSANAT	-----	2
JOHDANTO	-----	3
LUOVUUDEN POLKU	-----	6
OSALLISUUDEN POLKU	-----	10
TEHTÄVÄMATERIAALIT	-----	18

ALKUSANAT

IRMELI HALINEN

Opetusneuvos, OPS 2016 -opetussuunnitelmatyön päällikkö

Opetushallitus antoi uudet perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet vuoden 2014 lopussa ja ne otetaan käyttöön paikallisen OPS-työn valmistuttua 1.8.2016. Uusi opetussuunnitelma tuo mukanaan muutoksia, jotka toivottavasti saavat sekä ajattelemaan että tekemään koulutyötä tuoreella tavalla. Tärkeitä kysymyksiä opetussuunnitelman perusteita laadittaessa olivat:

- Miten maailma ympärillämme muuttuu ja millaisin tiedoin, taidoin, arvoin ja asentein haluamme varustaa lapsemme tuohon muuttuvaan maailmaan?
- Millaista tulevaisuutta haluamme rakentaa?
- Mikä on se tarina, jonka haluaisimme myöhemmin kerrottavan tämän ajan peruskoulusta?

Voisiko tarina OPS 2016 -uudistuksesta kertoa, että noina vuosina lähdettiin tekemään asioita yhdessä ja rakennettiin vahvaa yhteistyötä yli oppiaine- ja luokka-asterajojen? Mukaan haettiin myös ihmisiä koulun ulkopuolelta ja saatiin sillä tavoin lisää voimavaroja ja asiantuntemusta. Opetuksessa ja oppimisessa lähtökohtia haettiin entistä enemmän oppilaiden kokemuksista ja havainnoista, ajatuksista ja ideoista. Käytettiin mielikuvitusta, lähdettiin ulos luokkahuoneesta, liikuttiin, kokeiltiin asioita ja tutkittiin yhdessä. Eri oppiaineissa opiskeltavat asiat pyrittiin hahmottamaan kokonaisuuksiksi, jotka auttoivat ymmärtämään asioiden välisiä yhteyksiä ja keskinäisiä riippuvuussuhteita – ymmärtämään maailmaa. Uskaltauduttiin vilpittömästi hakemaan keinoja oppimisen ja onnistumisen ilon kokemusten tuottamiseen ja saamiseen.

Tarinassa kerrottaisiin peruskoulusta, jossa entistä enemmän ohjataan kunnioittamaan ja puolustamaan ihmisoikeuksia, arvostetaan kulttuurista moninaisuutta ja harjaannutaan kestävään elämäntapaan. Koulussa tuetaan oppilaiden hyvinvointia ja mahdollisuuksia kehittää ja vahvistaa omaa identiteettiään. Maailman hahmottamisen ja ymmärtämisen ohella hyvinvointi edellyttää kasvamista oman arjen hallintaan. Taitojen merkitys korostuu ja koulussa ja koulun ulkopuolella opittava kietoutuvat entistä paremmin yhteen. Hyvinvointia edistää myös mahdollisuus tehdä jotakin toisten hyväksi, olla osa yhteisöä ja liittää oma työ yhteisiin ponnisteluihin.

Liittyäkseen tähän uuteen tarinaan opettajat tarvitsevat tukea ja rikasta materiaalia, joka tukee vuoden 2014 perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden arvoperustaa, korostaa jokaisen oppilaan ainutlaatuisuutta ja oikeutta hyvään opetukseen ja auttaa opettajaa konkreettisesti saavuttamaan opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet. Tarvitaan materiaalia, joka tukee yhdessä tekemistä ja oppimisen iloa ja antaa eväitä erityisesti taitojen vahvistamiseen ja laaja-alaisen osaamisen kehittämiseen opetuksessa. Erilaista Ussaa -materiaali vastaa tähän tarpeeseen uskonnonopetuksen näkökulmasta. Se rakentaa omalta osaltaan tarinaa hyvästä suomalaisesta perusopetuksesta.

JOHDANTO

ESSI IKONEN

Kolmen ruokalajin oppitunti on osa Erilaista ussaa! -materiaalia. Materiaalin tavoitteena on edistää **taitolähtöistä uskonnonopetusta** vuoden 2016 opetussuunnitelman hengessä. Uudessa opetussuunnitelmassa oppiainesisältöjä ei enää opiskella yksinomaan erillisinä oppiaineina vaan **laaja-alaisen osaamisen edistämiseksi**. Tavoitteena on, että peruskoulun käynyt nuori on sosiaalisesti taitava, itsensä tunteva sekä ajatteleva ja hyvinvoiva kestävän tulevaisuuden rakentaja.

Erilaista ussaa! -työskentelyssä taitoja opitaan Raamatun **kertomusten avulla**. Kertomuksilla on inhimillistä voimaa: niiden ikiaikaiset teemat rakkaus, hyvyys ja toivo koskettavat meitä kaikkia. Kertomusten juonellinen rakenne helpottaa oppimista sekä antaa rakennusaineeksi oman elämän jäsentämiseen, kun oppilas voi eläytyä kertomuksen henkilöiden tilanteisiin ja valintoihin. Raamatun kertomukset ovat myös merkittävä osa kulttuuriperintöämme. Työtapana on **yhteistoiminnallinen oppiminen**. Työskentelyn tavoitteena on saattaa erilaiset oppijat sekä erilaiset katsomukset ja näkemykset vuoropuheluun sekä oppimisen ja kasvun välineiksi.

Kolmen ruokalajin oppitunti on alakouluun suunnattu laaja-alaista osaamista edistävä oppimiskokous, jossa Raamatun kertomusten kautta harjoitellaan erityisesti tunne- ja vuorovaikutustaitoja (osallisuuden polku) tai hiljentymistä ja kädentaitoja (luovuuden polku).

Kolmen ruokalajin oppitunnin lisäksi Erilaista ussaa! -materiaaliin kuuluu

- **Elämäntaitoja oppimaan** -opas, josta löydät taustatietoa taitolähtöisen opetuksen suunnitteluun.
- **Ristin tie** -oppimispeli tarjoaa helpon ja hauskan tavan edistää ilmiölähtöistä oppimista yläkouluun ja lukion uskonnon tunneilla.
- **Lue kuvaa!** -kuvagalleria, jossa taidehistoriamme klassikot opettavat kuvan- ja symbolienlukutaitoa sekä avaavat uusia näköaloja kulttuurisiin viesteihin symbolitutkija Liisa Väisäsen symboliselitysten avulla.

Linkit Elämäntaitoja oppimaan -oppaaseen, Ristin tie -peliin ja Lue kuvaa! -galleriaan löydät Erilaista ussaa! -hankkeen nettisivuilta osoitteesta <http://www.uskonnonopetus.fi/uskop-hankeet/erkka-hanke>

MISTÄ ON KYSE?

Kolmen ruokalajin oppitunti on laaja-alainen oppimiskokonaisuus, joka koostuu tunnetaitoharjoituksista, kerronnasta ja oppilaiden omasta työskentelystä.

Alkupalat nautitaan opettajajohtoisesti. Ne virittävät oppilaiden ajatuksia kohti tulevaa työskentelyä.

Pääruoka muodostuu oppilaiden omasta työskentelystä itsenäisesti tai pienryhmissä.

Jälkiruoka kokoaa työskentelyn.

KAKSI POLKUA

Kolmen ruokalajin oppitunnissa on kaksi erilaista työskentelytapaa: luovuuden polku ja osallisuuden polku. Näillä on hieman erilaiset tavoitteet. Halutessasi voit käyttää tunnetaitoharjoituksia, kerrontaa ja yhteistoiminnallista työskentelyä myös toisistaan erillisinä harjoituksina, tai voit muokata tehtävistä omia tavoitteitasi palvelevan kokonaisuuden.

Molemmat polut sopivat **esikouluikäisistä aina 6.-luokkalaisiin asti**. Opettaja voi säädellä tehtävien vaikeustasoa ja kestoja pienillä muutoksilla ohjeistuksessa. Tehtäväkuvauksissa on ohjeita tehtävien keston ja vaikeustason variointiin sekä eriyttämisen toteuttamiseen.

1. LUOVUUDEN POLKU

- Oppilaan sisäisen kokemuksen vahvistaminen
- Luovuuden edistäminen
- Integraatio kädentaitoihin
- kesto 45 min. tai 90 min.

2. OSALLISUUDEN POLKU

- Oppilaan osallisuuden vahvistaminen
- Sosiaalisten taitojen edistäminen
- Integraatio äidinkieleen ja matematiikkaan
- kesto n. 4 oppituntia (á 45 min.)

Molemmissa poluissa alkupaloina toimivat kokonaisvaltaiset tunnetaitoharjoitukset ja/tai kerrontahetki. Luovuuden polku johdattaa oppilaat pohtimaan ja työstämään omia kerrontahetkessä nousseita ajatuksiaan ja kokemuksiaan. Osallisuuden polku kokoaa oppilaat yhteistoiminnalliseen työskentelyyn kertomuksen äärelle.

KESKEISTÄ

---

1) KOHTAA JOKAINEN OPPILAS

Työskentelyhetket aloitetaan puolikaaren muodossa istuen. Näin kaikilla osallistujilla on katsekontakti toisiinsa ja kaikki näkevät opettajan näyttämät esineet. Tämä vähentää levottomuutta ja edistää huomion keskittymistä tehtävänantoon tai käsillä olevaan työskentelyyn.

Jokainen oppilas toivotetaan nimeltä tervetulleeksi työskentelyhetkeen esimerkiksi sanomalla jokaiselle: ”Huomenta Liisa, kiva kun olet täällä tänään”. Lapset saavat koulussa melko vähän henkilökohtaista huomiota. Tämä pieni tervetulo hetki viestittää jokaiselle, että juuri hän on tärkeä.

2) VAHVISTA OPPILAAN KOKEMUSTA

Tässä työskentelyssä ei ole oikeita ja väriä ajatuksia. Kaikki oppilaiden vastaukset otetaan vastaan hyväksyen. Toistamalla lapsen asian (esimerkiksi sanomalla: ”ihan totta, tämä voisi olla vaikka sulanutta suklaata”) osoitat lapselle että häntä kuunnellaan ja että hänen ajatuksensa ovat tärkeitä.

3) VÄLTÄ ARVOTTAVIA KOMMENTTEJA

Kun oppilas huomaa, että vastaukset eivät ole oikeita tai väriä, hän uskaltaa rohkeammin ilmaista ajatuksiaan. Arvottavien kommenttien (myös kehujen) välttäminen välittää viestiä, että kaikki ajatukset ovat sallittuja, kaikilla ajatuksilla on jokin merkitys ja ne ovat siksi tärkeitä. Häiriökäyttäytymiseen ja epäkunnioittaviin kommentteihin tulee kuitenkin aina puuttua (kts. liite 6. Ohjeita kerrontaan)

4) VAALI HILJENTYMISTÄ, RAUHA JA KUNNIOITUSTA

Suhtautumalla itse kunnioittavasti ja arvostavasti kertomuksiin, käytettäviin työskentelyvälineisiin ja oppilaisiin voi välittää lapsille viestiä, että sekä kertomukset että lapset ovat erityisiä, erityisen tärkeitä opettajalle. Uskonnot ilmaisevat erityisyyttä käsitteellä pyhä. Näin on mahdollista auttaa oppilaita ymmärtämään uskonnon olemusta kokemuksellisesti ja jokaisen omaa katsomusta kunnioittaen.

5) LUO SAMANLAISINA PYSYVIÄ RAKENTEITA

Jos työskentelyä tehdään useamman kerran eri kertomusten kanssa, on hyvä pitää keskeiset elementit aina samanlaisena. Esimerkiksi aloitus ja lopetussanat voidaan sanoa aina suurin piirtein samalla tavalla, jolloin niistä muodostuu symbolinen viesti. Pysyvät rakenteet luovat turvallisuutta ja helpottavat oppilaiden keskittymistä työskentelyyn.

OPPIMISTAVOITTEET

Taidolliset:

- tunne- ja vuorovaikutustaidot
- ajattelun taidot
- luova ajattelu
- sisäinen prosessointi

Tiedolliset:

- käsiteltävä Raamatun kertomus
- kertomukseen liittyviä teemoja, esimerkiksi Laupias samarialainen -kertomuksessa käsite ”lähimmäinen”

KESTO 45 min. tai 90 min.

ERIYTTÄMINEN

Luovuuden polussa ei ole tarvetta erillisille eriyttämistoimenpiteille, sillä kaikki voivat työskennellä omalla tasollaan.

TYÖSKENTELYN RAKENNE

Kerronta

Luova itsenäinen työskentely

Yhteentuleminen ja juhla

TÄSTÄ OPPITUNNIN
RAAKA-AINEET

TARVIKKEET

Kertomuslaatikko

Luovaan työskentelyyn soveltuvaa materiaalia kuten paperia, kyniä, vesivärit, liituvärit, muovailuvahaa tai savea, hiekkaa, erilaisia askarteluvälineitä, sakset

Juhlaa varten jotain pientä syötävää, esim. pähkinöitä, hedelmiä, mehua, keksejä

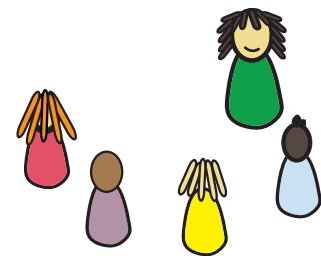
KESTO n. 20 min.

TYÖSKENTELYN ETENEMINEN

- Oppilaat istuvat lattialla tai tuoleilla puolikaaren muodossa.
- Jokainen oppilas toivotetaan nimeltä tervetulleeksi, esimerkiksi:
”Kalle, tervetuloa, kiva kun olet täällä”.
- Kerrotaan mitä on tarkoitus tehdä.

1. Kuunnellaan kertomus ja pohdiskellaan sitä.
2. Työskennellään kertomuksen herättämien ajatusten parissa. Työskennellään itsenäisesti itse valittujen materiaalien kanssa.
3. Kokoonnutaan yhteen ja pidetään pieni juhla.

- Kerrotaan käsiteltävästä kertomuksesta peruskertomus (Laupias samarialainen liite 7).

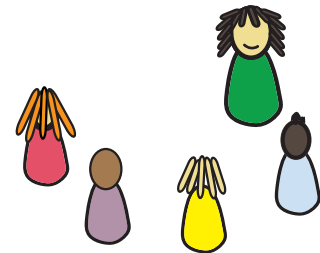
KESTO n. 15–20 min.

TYÖSKENTELYN ETENEMINEN

- Ihmetteläkysymysten jälkeen opettaja antaa ohjeet:

1. Tarkoituksena on työstää kertomuksen aikana nousseita ajatuksia ja tunteita.
2. Jokainen voi valita itselleen sopivat välineet ja materiaalit työskentelyyn.
3. Työskennellään itsenäisesti.
4. Annetaan kaikkien työskennellä rauhassa.
5. Lopuksi kokoonnutaan vielä yhteiseen piiriin.

- Aloitetaan työskentely.
- Opettaja voi työskentelyn aikana kiertää luokassa ja antaa ohjeita esim. eri tekniikoiden käyttämiseen.
- Ennen ajan loppumista opettaja antaa ennakkovaroituksen, esim. ”Nyt aikaa on jäljellä 5 minuuttia, voitte alkaa lopettelemaan ja siivoamaan”.
- Kun aika loppuu, viedään välineet paikoilleen ja tullaan takaisin puolikaaren muotoon.

TÄRKEÄÄ ON
TYÖSKENTELY ITSESSÄÄN,
EI LOPPUTULOS.

KESTO n. 10 min.

TYÖSKENTELYN ETENEMINEN

- Oppilaat kootaan puolikaaren muotoon.
- Luovan työskentelyn aikana tehdyt työt jätetään omalle paikalle, niitä ei tuoda yhteiseen piiriin.
- Opettaja tarjoaa jokaiselle oppilaalle tarjoiluvadilta syötävää.
- Opettaja voi kerrata lyhyesti, mitä kertomuksessa kerrottiin.
- Käydään läpi kierros, jossa jokainen vuorollaan kertoo, millaisia ajatuksia työskentelyn aikana on herännyt.
- Opettaja päättää työskentelyn sanomalla esimerkiksi: "Jo aikojen alussa ihmiset ovat kokoontuneet yhteen jakamaan ajatuksiaan ja kokemuksiaan sekä syömään yhdessä. Meikin olemme saaneet jakaa monenlaisia ajatuksia tänään. Kiitos niistä, ne ovat kaikki arvokkaita."

OPETTAJAN ON HYVÄ VÄLTÄÄ KERTOMUKSEN TULKINTAA. NÄIN OPPILAIDEN OMALLE AJATTELULLE JÄÄ ENEMMÄN TILAA.

ITSEARVIOINTI

Oppilaiden työt tai valokuvat niistä voidaan liittää työskentelyvihkoon. Oppilas voi kirjoittaa työn yhteyteen jonkin lauseen omista ajatuksista ja kokemuksista. Hän voi myös arvioida omaa työskentelyään, esimerkiksi keskittymistään.

OPETTAJAN ARVIOINTI

Työskentelyn aikana opettaja saa arvokasta tietoa oppilaan ajattelusta. Tämä tieto voi auttaa häntä oppilaan kasvun ja oppimisen tukemisessa. Jos työskentelyä tehdään toistuvasti, opettaja voi kiinnittää huomionsa asioihin, joissa oppilas on taitava tai joissa hän on kehittynyt työskentelyjen aikana ja antaa niistä myöhemmin positiivista palautetta oppilaalle.

OPPIMISTAVOITTEET

Taidolliset:

- tunne- ja vuorovaikutustaidot
- eettiset taidot
- ajattelun taidot
- oppimaan oppiminen
- monilukutaito
- esiintymistaidot

Tiedolliset:

- käsiteltävä Raamatun kertomus
- kertomukseen liittyviä teemoja, esimerkiksi Laupias samarialainen -kertomuksessa käsite ”lähimmäinen”

KESTO 4 oppituntia (à 45 min.)

Työskentelyä voi lyhentää esimerkiksi jättämällä alkupaloista tunnetaitotyöskentelyn pois. Työskentelyä voi syventää antamalla kaikille ryhmille lisätehtäväksi merkittyjä tehtäviä. Työskentelyn kestoa ja vaikeustasoa voi säädellä myös puhekuplien määrää muuttamalla: pienille oppilaille voi riittää yksi puhekupla, isommat oppilaat voivat laittaa jokaiseen tapahtumaruutuun yhden tai useamman puhekuplan.

ERIYTTÄMINEN

Työn määrää voidaan jakaa myös ryhmän sisällä: jos ryhmässä on eri-ikäisiä ja eritasoisia oppilaita, pienemmät oppilaat voivat käyttää enemmän aikaa omiin kommenttiruutuihinsa ja vaikkapa värittää kuvia, isommat voivat huolehtia tekstien kirjoittamisesta.

Jos luokassa on lapsia, joille ryhmätyöskentely on vaikeaa (esim. autismin kirjo), he voivat tehdä osan tehtävistä itsenäisesti (esimerkiksi tekstin lukeminen, kuvien järjestyksen miettiminen, kommenttiruudun tekeminen). Heidän kommenttiruutunsa voidaan kuitenkin liittää osaksi ryhmän julistetta.

TYÖSKENTELUN RAKENNE

Alkupalat:

Tunnetaitoharjoitus ja kerronta

Pääruoka:

Julisteen tekeminen pienryhmissä

Jälkiruoka:

Töiden esittely ja palkitseminen
Työskentelyn purku

Tässä ohjeistuksessa työskentely on jaettu 45 minuutin mittaisiin kokonaisuuksiin. Jos teillä on mahdollisuus tehdä työskentely saman päivän aikana tai vaikkapa kahdella kaksoistunnilla, työvaiheita voi jaotella oppilaiden jaksamisen mukaan.

HUOMIOITAVAA

1) Visualisoi ohjeiden anto

Näytä työvaiheeseen liittyvä materiaali oppilaille antaessasi ohjeita. Tämä helpottaa oppilaiden toiminnanohjausta. Voit jättää materiaalit esille siinä järjestyksessä kuin niitä käytetään. Jos oppilaat ovat tottuneet työskentelemään yhdessä ja erityisiä haasteita toiminnanohjauksessa ei ole, voi riittää että jätät esimerkkikuvan lopputuloksesta esille ja annat oppilaille enemmän vapautta tehdä tehtävää siinä järjestyksessä kuin heistä hyvältä tuntuu. Yhdellä kerralla annettavien ohjeiden määrää voi säädellä oppilaiden kykyjen mukaan.

OHJEIDEN VISUALISOINTI
VÄHENTÄÄ "MITÄ PITI
TEHDÄ?-KYSYMYKSIÄ.

2) Ryhmien muodostaminen

Samaan ryhmään on hyvä sijoittaa sekä hyvin lukevia että lukutaidoiltaan heikompia. Näin työ edistyy kaikissa ryhmissä ja heikommat saavat tukea taitavammilta. Kaikki voivat osallistua omalla tasollaan. Jos joku ei osaa vielä ollenkaan lukea, hän voi kuunnella.

KESTO n. 45 min.

Jos haluat lyhentää työskentelyä, voit jättää tunnetaitoharjoituksen pois.

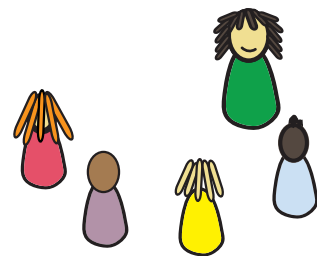
TARVIKKEET Tunnekortit ja kertomuslaatikko

TYÖSKENTELYN ETENEMINEN

- Opettaja ottaa esille tunnekortit ja kertomuslaatikon.
- Oppilaat istuvat puolikaaren muodossa.
- Jokainen oppilas toivotetaan nimeltä tervetulleeksi, esimerkiksi: ”Kalle, tervetuloa, kiva kun olet täällä”.
- Käydään läpi, mitä on tarkoitus tehdä.*

1. Harjoitellaan tunnetaitoja.
2. Kuunnellaan täällä laatikossa oleva kertomus ja pohdiskellaan sitä.

- Tehdään yksi tunnetaitoharjoitus
- Kerrotaan käsiteltävästä kertomuksesta peruskertomus (Laupias samarialainen, liite 7, alkuosa)

* Jos työskentelette ensimmäistä kertaa *Erilaista ussaa!* -materiaaleilla, voitte alkuun ihmetellä esineitä. Esimerkiksi: työskentelemme tällaisten esineiden kanssa [osoita laatikkoa ja tunnekortteja]. Mitähän nämä mahtavat olla? [näytä tunnekortteja] No mikähän tämä laatikko voisi olla? Kuuntele oppilaiden ehdotuksia ja kerro sitten, että laatikossa on kertomus.

KESTO n. 90 min.

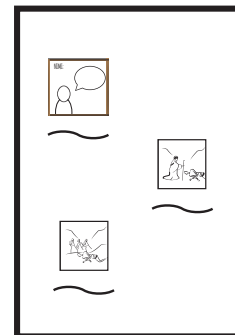
TARVIKKEET

Itse hankittavat:

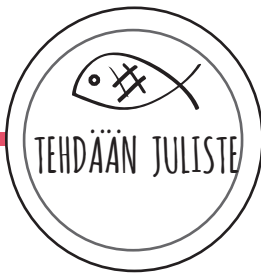
- A3-kokoisia papereita 2 kpl/pienryhmä
- teippiä 1 rulla/pienryhmä
- erivärisiä kyniä
- sakset jokaiselle oppilaalle
- liimaa jokaiselle ryhmälle

Erilaista ussaa! –materiaalista:

- Laupias samarialainen –teksti (liite 10 tai liite 11)
- tapahtumakuvat (liite 12)
- tunnekortit (liite 1)
- kommenttiruudut (liite 3)
- malliesimerkki julisteesta (liite 9)

TYÖSKENTELYN ETENEMINEN

1. OPPITUNTI

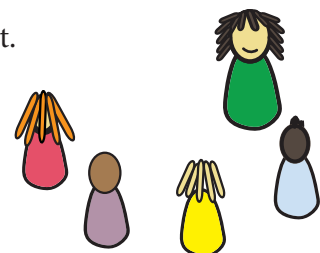
- Opettaja ottaa esille A3-kokoiset tyhjät paperit, Laupias samarialainen –kertomustekstit, tapahtumakortit, sekä malliesimerkin julisteesta.
- Jos kertomushetkestä on kulunut jo aikaa, oppilaat kootaan puolikaaren muotoon ja toivotetaan jokainen oppilas nimeltä tervetulleeksi ja jutellaan hetki siitä mitä kertomuksessa tapahtui. Tässä voi hyödyntää myös kertomuksen lopussa olevaa Tunnetaitotyöskentelyä (Liite 7 loppuosa).
- Käydään läpi tehtävän vaiheet (1–6) näyttämällä samalla kyseiseen työvaiheeseen liittyvää materiaalia. Kerrotaan oppilaille että:

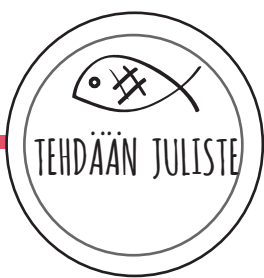
1. Työskennellään pienryhmissä.
2. Tarkoituksena on tehdä juliste kertomuksesta.
3. Ensin teipataan julisteen pohjaksi kaksi paperia yhteen. Ryhmä saa itse päättää miten päin ne asetellaan.
4. Luetaan kertomus vuorolukuna ääneen. Jokainen saa valita lukeeko yhden, kaksi vai kolme lausetta kerrallaan.
5. Leikataan Laupias Samarialainen –tapahtumakuvat erilleen ja järjestetään ne oikeaan järjestykseen.
6. Liimataan kuvat julisteeseen siten, että niiden väleihin jää tilaa kommentituuduille.
7. 3.–6.-luokkalaiset tutustuvat arviointimatriisiin ja kiinnittävät huomiota matriisissa esitettyihin tavoitteisiin.

- Oppilaat jaetaan ryhmiin, järjestetään ryhmätyöpisteet ja aloitetaan työt.

LISÄTEHTÄVÄ

- Lisätehtävä nopeammille ryhmille: kirjoittakaa kuvien alle kuvatekstit.

TYÖSKENTELYN ETENEMINEN

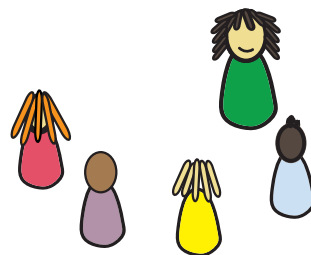
2. OPPITUNTI

- Jos oppitunnit pidetään eri päivinä, oppilaat kootaan tunnin aluksi puolikaaren muotoon, tervehditään kaikkia nimeltä ja kerrataan mitä oltiin tekemässä.
- Otetaan tunnekortit sekä malliesimerkki julisteesta esille ja annetaan lisäohjeet:

1. Piirretään kertomuksen henkilöille puhekuplia. Niihin kirjoitetaan ajatuksia, joita henkilö voisi ajatella tässä tilanteessa. Puhekuplat väritetään väreillä, jotka kuvaavat ajatuksiin liittyviä tunteita.
2. Leikataan erilleen kommenttiruudut, yksi ruutu jokaiselle ryhmäläiselle.
3. Jokainen oppilas miettii, missä kohdassa kertomusta haluaisi itse olla.
  - Oman kommenttiruudun puhekuplaan kirjoitetaan ajatus, joka kyseisessä tilanteessa voisi herätä.
  - Puhekupla väritetään tunneväreillä.
  - Kasvoille piirretään ilme, joka ilmaisee tunnetilaa ja ajatusta.
  - Voi piirtää myös hiukset/hatun/vaatteet tms.
  - Kommenttiruudut liimataan julisteeseen.
4. Julisteelle annetaan nimi ja kirjoitetaan se julisteeseen.

LISÄTEHTÄVÄT:

1. Liitetään etiikkakorttien (liite 2) sanoja sellaisiin kohtiin julisteessa, johon ne mielestänne hyvin sopivat.
2. Luetaan teksti *Miten Raamatun kertomukset ovat syntyneet?* (liite 13) ja tehdään kolmen vaiheen tiivistelmä siitä, miten Raamattu on syntynyt. Tiivistelmä voidaan liittää osaksi julistetta.

KESTO n. 45 min.

TARVIKKEET

1.-2. luokka:

Hyvää ryhmätyöskentelyä -hopearahat (liite 14)
Opettajalle tähtiä ja hopearahoja (liitteet 18 ja 19)

3.-6.luokka:

Hyvää ryhmätyöskentelyä -hopearahat (liite 14)
Hopearahoja ryhmätöiden vertaisarviointiin (liite 16)
Tähtiä työskentelyn vertaisarviointiin (liite 17)
Opettajalle tähtiä ja hopearahoja (liitteet 18 ja 19)

TYÖSKENTELYN ETENEMINEN

- Oppilaat kootaan puoliympyrään.
- Jos töiden tekemisestä on kulunut aikaa, toivotetaan jokainen oppilas nimeltä tervetulleeksi ja palautetaan mieleen mitä on tehty, esimerkiksi kysymällä: ”muistatteko mitä tehtiin viime kerralla?”
- Käydään läpi työskentelyn eteneminen ja tavoitteet:

1. Oppilaiden julisteet kootaan seinälle näyttelyksi.
2. Jokainen ryhmä esittelee työnsä lukemalla puhekuplien tekstit.
  - Aluksi ryhmä esittelee itsensä.
  - Katsotaan yleisöön.
  - Puhutaan kuuluvalla äänellä.
  - Puhekuplaa lukiessa voi eläytyä siihen tunteeseen tai tunteisiin, joka/jotka ajatukseen liittyy.

ENNEN OHJEIDEN KERTOMISTA
VOI HERÄTELLÄ OPPILAITA
POHTIMAAN MILLAISTA ON HYVÄ
RYHMÄTYÖN ESITTELY.

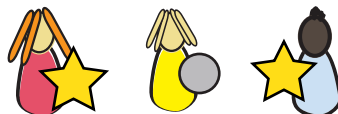

- Oppilaille annetaan hetki aikaa kiinnittää työnsä seinälle ja miettiä, miten esittelevät sen. Sen jälkeen esitellään työt.
- 3–6.-luokkalaiset: pienryhmät jakavat jokaisen esityksen jälkeen esittelijäryhmän työlle arviointimatriisissa mainittuja hopearahoja sen mukaan, missä kyseinen ryhmä on parhaiten onnistunut. Kun kaikki työt on esitetty ja arvioitu, ryhmäläiset arvioivat oman työskentelynsä matriisin avulla.
- 1–2.-luokkalaiset: Pienryhmät saavat myöntää itselleen ”hyvää ryhmätyöskentelyä” -hopearahan, jos ovat sitä mieltä, että ryhmäläiset ovat työskennelleet hyvin yhdessä.
- Palkinnot kiinnitetään julisteisiin.

KUN VERTAILUN KOHTEENA ON RYHMÄN OMA TYÖSKENTELY ERI OSA-ALUEILLA, KILPAILUASETELMAA RYHMIEN VÄLILLÄ EI SYNNY JA KAIKKI RYHMÄT SAAVAT POSITIIVISTA PALAUTETTA.

YHTEEN TULEMINEN JA TYÖSKENTELYN ARVIOINTI

- Kokoonnutaan puolikaaren muotoon siten, että yhteen pienryhmään kuuluvat oppilaat istuvat vierekkäin
- Opettaja kiittää kaikkia työskentelystä.
- Jokainen saa sanoa yhden asia: mikä oli mukavaa tai mikä jäi mietityttämään. Tärkeää, että jokaisen kommentti kuunnellaan keskittyen, arvostaen ja hyväksyen. Jos oppilas ei halua sanoa mitään, hän voi olla hiljaa.
- Opettaja jakaa kaikille ryhmille yhden hopearahan tai tähden sen mukaan, missä ryhmä on hänen mielestään onnistunut hyvin. Tässä voi käyttää Erilaista ussaa! -materiaalin hopearahoja ja tähtiä tai tehdä omia.
- Opettajan antamat palkinnot kiinnitetään julisteisiin.

TEHTÄVÄMATERIAALIT

KORTIT JA RUUDUT

- Liite 1.* Tunnekortit
- Liite 2.* Etiikkakortit
- Liite 3.* Kommenttiruudut

TUNNETAITOHARJOITUKSET

- Liite 4.* Tunnetaitoharjoituksia aloittaville
- Liite 5.* Tunnetaitoharjoituksia harjaantuneille

KERTOMUSMATERIAALIT

- Liite 6.* Ohjeita kerrontaan
- Liite 7.* Laupias samarialainen, kerronta
- Liite 8.* Laupias samarialainen, kerrontamateriaalit
- Liite 9.* Laupias samarialainen, mallikuva julisteesta
- Liite 10.* Laupias samarialainen, Raamatun teksti
- Liite 11.* Laupias samarialainen, selkoteksti
- Liite 12.* Laupias samarialainen, tapahtumakuvat

LISÄTIETOA OPPILAILLE

- Liite 13.* Miten Raamatun kertomukset ovat syntyneet?

ARVIOINTIMATERIAALIT

- Liite 14.* Hyvää ryhmätyöskentelyä -hopearahat
- Liite 15.* Vertaisarviointimatriisi 3–6.-luokkalaisille
- Liite 16.* Hopearahoja ryhmätöiden vertaisarviointiin 3–6.-luokkalaisille
- Liite 17.* Tähtiä työskentelyn vertaisarviointiin 3–6.-luokkalaisille
- Liite 18.* Hopearahoja opettajan arviointivälineiksi
- Liite 19.* Tähtiä opettajan arviointivälineiksi

LIITE 1: TUNNEKORTIT

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi

LIITE 1: TUNNEKORTIT

<p>SURU</p> <p>Alakulo Epätoivo Haikeus Synkkyys Ikävä Väsymys</p>	<p>ILO</p> <p>Riemu Mielihyvä Innostus Huojenus Toivo Onni</p>
<p>HÄMMÄSTYS</p> <p>Hämmennys Säikähdys Ihmetys Pettymys Ihastus Tyrmistys</p>	<p>VIHA</p> <p>Kateus Katkeruus Uhma Kiukku Ärtymys Raivo</p>
<p>PELKO</p> <p>Ahdistus Levottomuus Kauhu Jännitys Epävarmuus Turvattomuus</p>	<p>INHO</p> <p>Halveksunta Ylenkatse Vastenmielisyys Ällötys Kuvotus Paheksunta</p>

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi

LIITE 1: TUNNEKORTIT

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi

LIITE 1: TUNNEKORTIT

<p>SURU</p> <p>Alakulo Epätoivo Haikeus Synkkyys Ikävä Väsymys</p>	<p>ILO</p> <p>Riemu Mielihyvä Innostus Huojenus Toivo Onni</p>
<p>HÄMMÄSTYS</p> <p>Hämmennys Säikähdys Ihmetys Pettymys Ihastus Tyrmistys</p>	<p>VIHA</p> <p>Kateus Katkeruus Uhma Kiukku Ärtymys Raivo</p>
<p>PELKO</p> <p>Ahdistus Levottomuus Kauhu Jännitys Epävarmuus Turvattomuus</p>	<p>INHO</p> <p>Halveksunta Ylenkatse Vastenmielisyys Ällötys Kuvotus Paheksunta</p>

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi

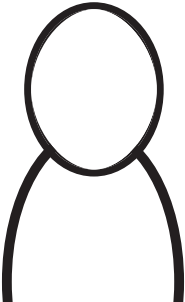
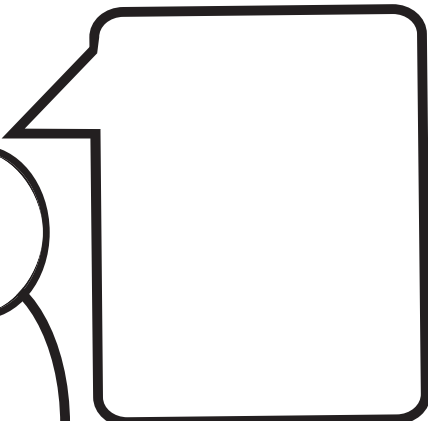
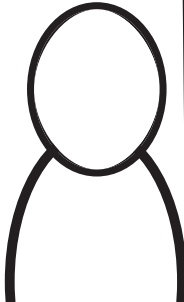
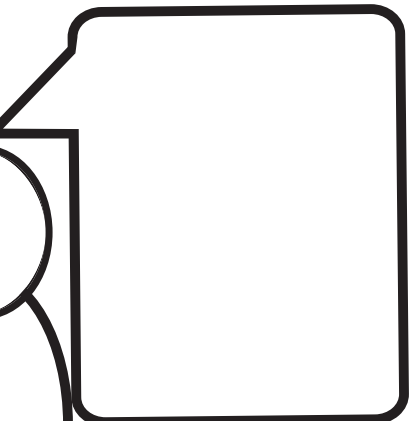
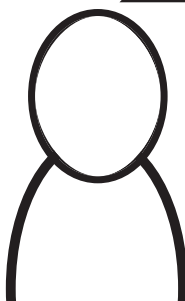
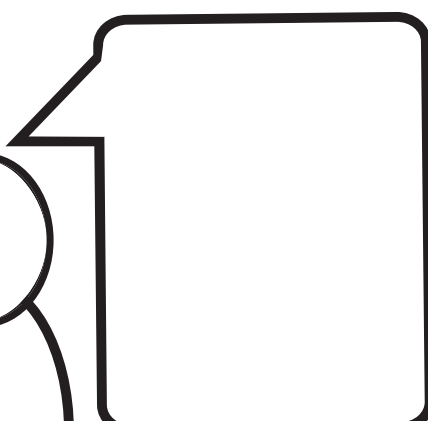
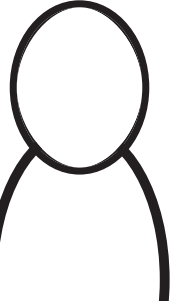
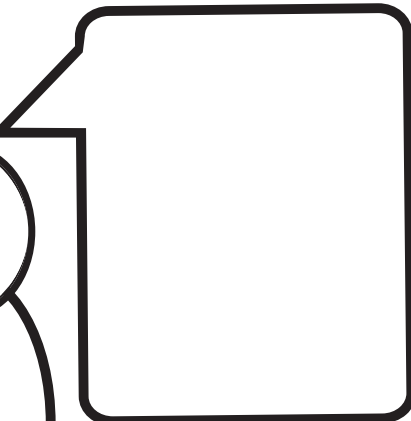
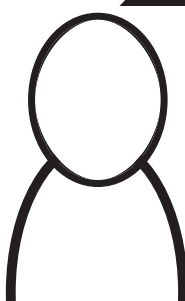
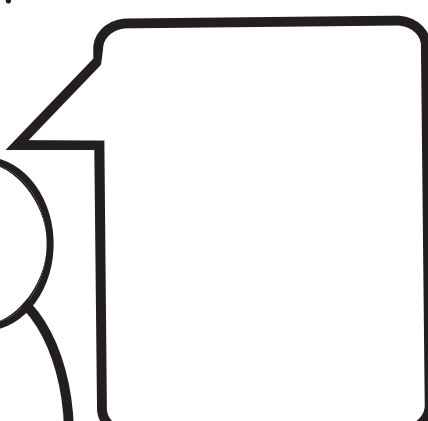
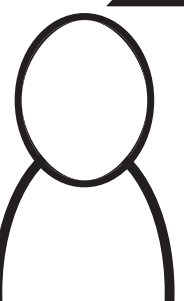
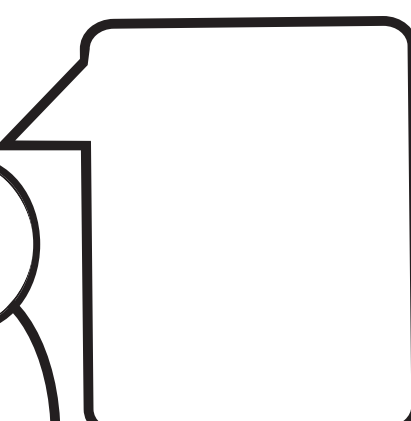
LIITE 2: ETIIKKAKORTIT

Alla olevissa korteissa on etiikan keskeiset käsitteet hyvä ja paha, sekä hyveitä ja paheita. Hyve tarkoittaa eettisesti ja moraalisesti arvokasta luonteenpiirrettä. Pahe on hyveen vastakohta, eli piirre jota ei pidetä toivottavana tai arvokkaana.

OIKEIN	VÄLINPITÄMÄTÖN	PELOKAS
VÄÄRIN	JULMA	VIISAS
HYVÄ	AVULIAS	UHKAROHKEA
PAHA	KATEELLINEN	OIKEUDENMUKAINEN
JALO	AHNE	MYÖTÄTUNTOINEN
YSTÄVÄLLINEN	ARVOKAS	EPÄITSEKÄS
ILKEÄ	REHELLINEN	ROHKEA
ANTELIAS	AVULIAS	ARMOLLINEN
HUOLEHTIVA	VIHAMIELINEN	LÄHIMMÄINEN
ITSEKÄS	RAKASTAVA	

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi

LIITE 3: KOMMENTTIRUUDUT

NIMI: 	NIMI:
NIMI: 	NIMI:
NIMI: 	NIMI:

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi

LIITE 4: TUNNETAITOHARJOITUKSIA ALOITTAVILLE

HARJOITUS 1. LIIKKUVAT TUNTEET

Oppilaat ovat piirissä. Opettaja näyttää oppilaille tunnekortteja yksi kerrallaan ja pyytää heitä miettimään, mikä tunne on kyseessä. Oman ehdotuksen saa sanoa ääneen sitten vasta kun kaikki ovat nähneet kortin.

Opettaja toistaa hyväksyvästi jokaisen ehdotuksen. Jos oppilaat ehdottavat eri tunteita, opettaja voi sanoa esimerkiksi: ”Joskus voi olla niin, että sama ilme voi näyttää hieman eri tunteelta. Tai joskus voi olla monenlaisia tunteita yhtä aikaa. Sovitaan nyt kuitenkin, että tämä kortti on hämmästyks”. Tämän jälkeen mietitään yhdessä mikä voisi aiheuttaa kyseisen tunteen.

Ilon, hämmästyksen ja surun kohdalla opettaja pyytää oppilaita liikkumaan luokassa tunteen mukaisella tavalla. Ääntä saa käyttää mutta ei saa puhua.

Tehtävää voi sanoittaa esimerkiksi seuraavasti:

”Mieti jotain asiaa, joka tekee sinut oikein iloiseksi. Lähde sitten liikkumaan luokassa sillä tavalla kuin olisit oikein iloinen. Kun kohtaat toisen oppilaan, ilahdu vielä entisestään.”

Pelko, inho ja viha voidaan käsitellä siten, että opettaja pyytää oppilaita kuvittelemaan piirin keskelle jotain oikein pelottavaa/ inhottavaa/ vihastuttavaa. Kun kaikki ovat valmiita, käyttäytyään niin kuin tuo asia olisi oikeasti piirin keskellä.

HARJOITUS 2. TUNTEELLISET RYHMÄT

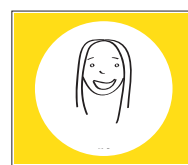
Opettaja jakaa oppilaat kuuteen ryhmään. Jokainen ryhmä saa yhden tunnekortin. Ryhmäläiset miettivät miten kortissa olevaa tunnetta voisi ilmaista ilman sanoja. Ääntä saa käyttää. Kun ryhmät ovat valmiita, jokainen ryhmä esittää tunteensa muille. Muut arvaavat, mistä tunteesta on kysymys. Kun tunne on arvattu, kaikki oppilaat matkivat hetken kyseistä tunnetilaa. Positiivinen tunne (ilo) on hyvä jättää viimeiseksi.

LIITE 5: TUNNETAITOHARJOITUKSIA EDISTYNEILLE

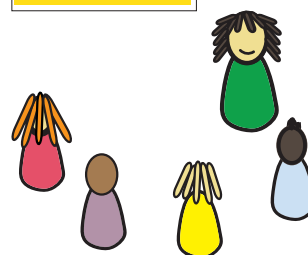
HARJOITUS 3. TUNTEELLINEN KOSKETUS

Opettaja näyttää vuorotellen tunnekortteja ja kehottaa oppilaita koskettamaan omaa kättään erilaisiin tunnetiloihin eläytyen. Esimerkiksi: ”Kosketa omaa kättäsi iloisesti, hämmästyneesti, vihaisesti, jne.” Aloitus ja lopetus ilo –korttiin. Opettaja voi sanoittaa tunteen eri vivahteita kortin toisella puolella olevilla tunnesanoilla. Lopuksi kosketetaan vielä vierustoverin kättä sillä tavalla, mikä itsestä oli tuntunut kaikkein mukavimmalta.

HARJOITUS 4. TUNNERENTOUTUS

Oppilaat asettuvat lattialle selälleen silmät suljettuina. Opettaja käy läpi erilaisia tunteita ja pyytää jokaisen tunteen kohdalla oppilasta miettimään

1. Kuvittele tilanne, jossa olisit oikein [tunnetila].
2. Kiinnitä huomiosi vartalosi. Miltä tunne tuntuu? Missä kohdassa vartaloa se tuntuu? Oletko rentona vai onko vartalosi jännittynyt?
3. Kiinnitä huomiota hengitykseesi. Miten hengität kun olet oikein [tunnetila]?
4. Minkälainen ilme sinulla on kasvoillasi? Miten kulmakarvasi ovat? Missä asennossa suusi on? Onko kasvoillasi ryppyjä?

Kun kaikki opettajan valitsemat tunteet on käyty läpi, vahvistetaan positiivisia tunteita:

1. Kuvittele itsesi paikkaan, jossa sinulla on oikein hyvä olla.
2. Kiinnitä huomiosi ajatuksiisi. Minkälaisia ajatuksia mielessäsi liikkuu?
3. Kiinnitä huomiosi tunteisiin ja tuntemuksiin. Miltä sinusta tuntuu? Minkälaisia tunteita tähän paikkaan liittyy?
4. Valitse yksi mieleesi tullut tunne ja pidä se mielessäsi. Nouse sitten ylös.
5. Esitä valitsemasi tunne vierustoverillesi ilman sanoja. Kaveri yrittää arvata mistä tunteesta on kysymys.

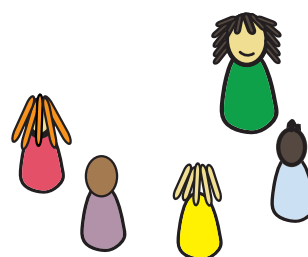
LIITE 6. OHJEITA KERRONTAAN

Erilaista ussaa! -materiaalissa käytetty kerrontatapa perustuu Jerome Berrymanin Godly Play -kerrontaan. Godly Play on montessoripedagogiikkaan perustuva raamatunkerrontamenetelmä, jonka tavoitteena on lapsen sisäisen kokemuksen tukeminen ja vahvistaminen.

Erilaista ussaa!-materiaalissa Godly Play -kertomukset on muokattu kouluun soveltuvaksi taitotyöskentelyksi. Voit muokata ”vuorosanat” sellaisiksi, että ne sopivat omaan tapaan kertoa tarinaa. Pidä mielessäsi kuitenkin seuraavat tärkeät kerrontahetken elementit.

KERRONTAHETKEN ETENEMINEN:

1. Asetutaan puolikaaren muotoon lattialle istumaan.
2. Opettaja ottaa suljetun laatikon (ja tunnekortit, jos tehdään myös tunnetaitotyöskentely) viereensä.
3. Toivotetaan jokainen lapsi tervetulleeksi.
4. Kerrotaan kertomus ja ihmetellään sitä.

TUNNEKORTIT

KERTOMUSLAATIKKO

OHJEITA KERRONTAAN:

Vinkki: Kun kerrot kertomusta ensimmäistä kertaa, voit tehdä itsellesi avainsanalistan ja pitää sitä vieressäsi. Voit myös liittää tietyt tapahtumat tiettyyn hahmoon mielessäsi, jolloin hahmot toimivat muistamisen tukena. Kerrontaa kannattaa myös harjoitella etukäteen.

Huomioitavaa

1. Kerro hitaasti

Kun kerronta etenee hitaasti, oppilaille jää aikaa ajatella ja keskittyä tarkkailemaan esineitä. Tämä on tärkeää, jotta oppilaan sisäinen prosessi kertomuksen tulkinnasta saa riittävästi tilaa.

2. Kun haluat lasten huomion keskittyvän kertomukseen, suuntaa huomiosi kertomusmateriaaleihin.

Tämä on oppilaille viesti siitä, että nyt on aika kuunnella. Jos oppilaat eivät tästä huolimatta rauhoitu kuuntelemaan, voit keskeyttää kerronnan, antaa katseesi kiertää lapsissa ja kerrata säännöt: hiljaisuus on tarpeen, jotta kertomus voidaan kertoa. Yleensä esineet ja kertomus kuitenkin houkuttelevat lasten mielenkiintoa niin paljon, että he kuuntelevat hiljaa ja keskittyneesti.

3. Kun toivot lapsilta kommentteja, katso lapsiin.

Älä kiirehdi, anna oppilaille riittävästi aikaa miettiä. Jos kukaan ei halua sanoa mitään, hyväksy se. Lasten on hyvä oppia, että hiljaisuus on myös arvokasta eikä siitä tarvitse ahdistua. Luota siihen, että kuulijan ajatuksissa tapahtuu paljon vaikka mitään ei lausuttaisi ääneen. Kun kerrontahetket tulevat tutuksi, myös ääneen osallistuminen yleensä lisääntyy.

4. Seuraa ryhmän vireystilaa ja reagoi siihen.

Yleensä lapset rauhoittuvat hyvin kuuntelemaan ja katselemaan kertomusta. Ihmettelykysymykset puolestaan aktivoivat heitä. Jos lasten keskittyminen alkaa herpaantua, ihmettelyhetkeä voi lyhentää ottamalla pohdinnan alle vain sen verran henkilöitä kuin mihin lasten jaksaminen riittää. On myös mahdollista keskittyä kertomuksessa tiettyyn kohtaan ja syventää sitä ihmettelyn avulla.

MITEN TOIMIA HÄIRIÖTILANTEISSA

Häiriöön tulee puuttua. Tavoitteena ei kuitenkaan ole rangaista häiriöitä aiheuttanutta lasta vaan auttaa häntä löytämään uusi tapa toimia.

Kun ohjaaja puuttuu häiriöön, hän puhuu aina koko ryhmälle. Muut oppilaat seuraavat aina, miten kohtelet häiriköivää oppilasta. He haluavat tietää, että välität oppilaasta, mutta pystyt myös pitämään ilmapiirin turvallisenä. Viestitä äänensävylläsi ja käytökselläsi, että tämä ei ole rangaistus ja suhtaudu oppilaaseen kunnioittavasti.

On tärkeää, että et itse ajattele rankaisevasi lasta, sillä lapset ovat taitavia lukemaan sanattomia viestejä. Oman rauhallisuuden ja kunnioittavan asenteen säilyttämiseksi voi esimerkiksi ajatella, että kun toimin näiden ohjeiden mukaisesti ja oman harkintakykyni mukaan, olen tehnyt parhaani. Jos se ei riitä niin teemme jotain muuta.

Jos tilanne ei millään rauhoitu, on parempi lopettaa kerronta, sillä kerronta menettää funktionsa rauhottomassa tilassa. Jos mahdollista, voit sanoa oppilaille että voimme kuunnella tämän kertomuksen sitten kun on parempi hetki ja kaikki jaksavat kuunnella.

TOIMINTAOHJEET HÄIRIÖTILANTEESEEN

1. Nosta katseesi materiaaleista. Katso yleisesti kaikkiin lapsiin ja sano esimerkiksi: ”Nyt meidän täytyy valmistautua uudelleen. Muistatteko, ollaan hiljaa ja rauhassa jotta kertomus voidaan kertoa.”
2. Jos häiriö jatkuu, katso oppilasta suoraan ja sano esimerkiksi: ”Tuo ei ole reilua. Katso, muut haluaisivat kuunnella. Aina ei ole helppoa kuunnella, mutta kokeillaanpas vielä uudestaan.”
3. Jos häiriö yhä jatkuu, pyydä lasta nousemaan ja asettumaan hiljaa tuolille piirin ulkopuolelle. Sano esimerkiksi: ”Luulen että sinun on parempi istua tuolilla. Näet siitä kyllä kaiken ja kuulet kertomuksen. Minä kerron yhä myös sinulle.”
4. Joskus oppilas haluaa uhmata. Jos hän kieltäytyy menemästä tuolille, voit kysyä: ”Saanko auttaa sinua?” Voit hellästi auttaa häntä tuolille.
5. Jos lapsi ei vielääkään anna periksi, kokeile raukeaako tilanne itsestään. Sano esimerkiksi: ”Hyvä on, me jatkamme kertomusta.” Käänä huomiosi takaisin piiriin ja kertomukseen. Jos oppilas vielä jatkaa, voit sanoa muille oppilaille: ”Hänellä on tänään huono päivä. Ei se haittaa, sellaista sattuu. Me jatkamme kertomusta.”

LIITE 7. LAUPIAS SAMARIALAINEN -KERRONTA

TARVIKKEET:

Kullanvärinen laatikko, jonka sisällä on ruskea kangas, tummanruskea kangas tieksi, 2 mustaa kangaspalaa rosvojen piiloiksi, 2 kaupunkia, aasi, 6 ihmishahmoa: matkalainen, pappi, leeviläinen, 2 rosvoa, samarialainen (liite 8.).

Jos haluat kauniit ja kestävät vanerista kaiverretut kuvat, voit tilata niitä osoitteesta <http://godlyplaymaterials.com/fi/9-tee-itse>.

Tunnekortit

TAUSTAA:

Tämä vertaus on Luukkaan evankeliumin 10. luvussa (jakeet 25-37). Jerusalem ja Jeriko ovat hyvin vanhoja kaupunkeja. Niitä yhdistävä tie oli pahamaineinen vaarallisuutensa ja vaikeakulkuisuutensa vuoksi. Samarialaiset olivat Galilean eteläpuolella asuva kansa, jota juutalaiset hyljeksivät. Juutalaisten näkökulmasta samarialaiset olivat sekä etnisesti että uskonnollisesti sekakansaa. Heillä oli mm. hieman erilainen versio viidestä Mooseksen kirjasta. Juutalaisten ja samarialaisten välinen jännite näkyy Laupias samarialainen -kertomuksen lisäksi myös kertomusta edeltävässä luvussa, jossa samarialaiset kieltäytyvät ottamasta Jeesusta vastaan, koska hän on menossa Jerusalemiin (Luuk. 9: 51-54) sekä kertomuksessa Jeesus ja samarialainen nainen (Joh. 4: 1-42).

Vertauksessa Laupias samarialainen juutalainen lainopettaja tiedustelee Jeesukselta kuka on lähimmäinen, jota tulisi rakastaa. Jeesus vastaa kertomalla vertauksen. Vertauksen johdattelemana lainopettaja päätyy kantaan, että ryöstetyn miehen lähimmäinen oli samarialainen, eli se, joka auttoi hädässä olevaa tietämättä kuuluiko ryöstetty ”omiin” vai ”muihin”. Näin Jeesuksen opetuksessa nousee esiin universalistisen etiikan painotus: lähimmäisiämme ovat kaikki ihmiset uskonnosta ja kansalaisuudesta riippumatta.

PERUSKERTOMUS

Kerronta

Kertomus on täällä laatikossa. Kertomus alkaa aina hiljaisuudesta. Oletko valmis kuulemaan kertomuksen?

Se on aika hieno laatikko, kullan värinen. Se kertomus taitaa olla aika arvokas. Ehkä se onkin vertaus. Vertaukset ovat arvokkaita, ne voivat olla kultaakin arvokkaampia.

Laatikko näyttää vanhalta. Vertauksetkin ovat vanhoja, paljon paljon vanhempia kuin sinä.

Katsotaanpas mitä täältä löytyy.

Hmm... tällainen ruskea... pelkkää ruskeaa, ja se on myös vähän karhea...mikähän se voisi olla?

Mitähän muuta täällä on? Löytyisiköhän täältä jotain, mikä auttaisi meitä?

Tällainen. Mikä ihme tämä voisi olla?

LIITE 7: LAUPIAS SAMARIALAINEN –KERRONTA

Ohjaajan toiminta

Ota laatikko esiin. Anna katseesi kiertää oppilaisissa. Yleensä he vastaavat myöntävästi ja hiljenevät. Odota, että kaikki ovat hiljaa. Laske sitten katseesi laatikoon.

Katsele laatikkoa ja sivele sitä miettiväisenä.

Avaa laatikon kansi ja kurkista sen sisälle

Nosta aluskangas eteesi ja ihmettele sitä. Levitä kangas auki ja silittle se lattialle tasaiseksi. Usein lapset lähtevät ehdottamaan mitä kaikkea se voisi olla. Vahvista jokaisen ehdotus sanomalla: ”niin, se voisi olla...” Jos kukaan ei ehdota mitään, voit itse ehdottaa jotain, esimerkiksi mutalätäkköä, kaatunutta kahvia tai suklaata. Hassut ehdotukset keventävät tunnelmaa ja antavat lapsille mallin, että luovuus saa kukkia. Kun lasten ajatukset pääsevät jo heti alussa valloilleen, se helpottaa ihmettelykysymyksiin osallistumista myöhemmin.

Kurkista laatikkoon

Ota esiin ”tie”. Levitä tie kulmasta toiseen, aloita vasemmalta läheltä itseäsi.

Lapset saattavat nähdä kangassuikaleen tienä tai jokena tai käärmeenä. Voit houkutella lasten mielikuvitusta esimerkiksi juoksuttamalla sormiasi ”tien” päällä tai hyppäämällä sormilla sen yli.

PERUSKERTOMUS

Katsokaa, kyllä se taitaa olla tie. Se johtaa tästä kaupungista tähän toiseen.

Mitähän nämä voisivat olla? Niissä ei ole yhtään valoa, ne ovat ihan kuin varjoja.

No niin, nyt minä luulen että meillä on kaikki valmiina kertomusta varten. Oletteko valmiita kuulemaan kertomuksen?

Kerran oli eräs, joka puhui niin hämmästyttäviä asioita ja teki niin ihmeellisiä tekoja, että ihmiset seurasivat häntä. Joskus ihmiset esittivät hänelle kysymyksiä.

Eräänä päivänä joku kysyi häneltä, mikä on elämässä kaikkein tärkeintä. Hän vastasi kysyjälle: "sinä kyllä tiedät sen."

"Se on totta, niin tiedänkin. Rakasta Jumalaa ja rakasta ihmisiä niin kuin he olisivat lähimmäisiäsi" kysyjä mietti hetken. Sitten hän esitti kysymyksen: "Mutta kuka on minun lähimmäiseni?"

Silloin hän, jolta kysyttiin, kertoi tämän vertauksen.

Kerran eräs mies oli matkalla Jerusalemissa Jerikoon. Tie oli pitkä ja kulki halki autiomaan. Autiomaassa on kuumaa ja pölyistä ja vaarallista.

Hänen kulkiessaan tietä pitkin rosvot hyökkäsivät hänen kimppuunsa. He haavoittivat häntä, ottivat kaiken mitä hänellä oli ja jättivät hänet tien viereen puolikuolleena. Jos kukaan ei auta häntä, hän kuolee.

LIITE 7: LAUPIAS SAMARIALAINEN –KERRONTA

Ota laatikosta molemmat "kaupungit" ja näytä niitä oppilaille.

Laita toinen kaupunki tien päähän lähelle itseäsi ja toinen "tien" toiseen päähän.

Ota esiin kaksi tummaa kankaanpalaa. Aseta kankaanpalat tien molemmille puolille.

Ota laatikosta kaksi rosvoa ja laita ne yksi kummankin tumman kankaanpalasen alle. Istu hiljaa ja valmistaudu.

Anna katseesi kiertää oppilaissa. Yleensä lapset vastaavat kysymykseen myöntävästi tai nyökyttelevät. Odota, että ryhmä on ihan hiljaa.

Tämän kehyskertomuksen aikana pidä katseesi vielä lapsissa.

Laske katseesi esineisiin ja pidä huomiosi niissä koko kerronnan ajan.

Ota laatikosta mies, joka on lähdössä matkalle ja laita se sinua lähellä olevaan Jerusalemin puoleiseen päähän tietä. Lähde kuljettamaan hahmoa tietä pitkin.

Ota rosvot "kivien" takaa ja aseta ne ristikkäin matkaaajan päälle. Siirrä rosvot sitten pois alustalta, takaisin laatikkoon tai viereesi. Kun sanot "puolikuolleena", käännä matkaja vatsalleen.

PERUSKERTOMUS

Myös temppelin korkea-arvoinen pappi oli matkalla tietä pitkin Jerusalemissa Jerikoon. Kulkiessaan tietä pitkin hän tuli paikalle, jossa virui haavoittunut matkalainen. Häneltä oli viety kaikki ja hänet oli jätetty puolikuolleena tien viereen makaamaan.

Kun pappi tuli tuon miehen kohdalle, hän meni tien toiseen reunaan ja jatkoi matkaansa.

Myös eräs toinen, joka työskenteli temppelissä, oli matkalla Jerusalemissa Jerikoon. Hän kuului leeviläisiin, jotka olivat pappien apulaisia ja pitivät huolta temppelistä. Tämä oli leeviläisten heimon arvostettu tehtävä.

Kun leeviläinen tuli paikalle jossa virui tuo haavoittunut ihminen, jolta oli viety kaikki ja joka ja joka oli jätetty maahan puolikuolleena, hän meni tien toiseen reunaan ja jatkoi matkaansa.

Tietä pitkin kulki myös eräs ihminen, joka ei asunut Jerusalemissa. Hän oli tullut Samarianimisestä paikasta. Samarialaiset eivät pitäneet jerusalemilaisista eivätkä Jerusalemin asukkaat pitäneet samarialaisista, koska he ajattelivat eri tavalla Jumalasta ja uskonnosta. Usein he auttoivat vain omaa väkeään.

Kun muukalainen tuli paikkaan, missä virui haavoittunut ihminen, jolta oli viety kaikki ja joka oli jätetty tien viereen puolikuolleena makaamaan, hän meni tämän luo. Muukalainen siveli lääkettä matkalaisen haavoihin. Hän antoi haavoitetulle matkalaiselle viittansa. Sitten hän nosti tämän aasinsa selkään ja vei hänet majataloon.

LIITE 7: LAUPIAS SAMARIALAINEN –KERRONTA

Kuljeta pappia hitaasti tietä pitkin. Älä pidä kiirettä.

Kun pappi saapuu haavoittuneen luo, siirrä hänet hitaasti tien toiseen laitaan ja matkalaisen ohi. Papin päästyä paikan ohi siirrä hänet keskelle ja eteenpäin kohti Jerikoa. Ota pappi pois alustalta.

Kuljeta leeviläistä hitaasti tietä pitkin.

Kun hän tulee haavoittuneen luo, siirrä hänet hitaasti tien toiseen laitaan ja matkalaisen ohi. Leeviläisen päästyä paikan ohi siirrä hänet keskelle ja eteenpäin kohti Jerikoa. Ota leeviläinen pois alustalta.

Kuljeta samarialaista hitaasti pitkin tietä, kunnes hän tulee haavoittuneen matkalaisen kohdalle.

Siirrä samarialainen matkalaisen luo.

Aseta peitekuva, jossa samarialainen hoivaa matkalaista, hahmojen päälle ja siirrä se lähemmäs Jerikoa.

PERUSKERTOMUS

Muukalainen jäi hänen luokseen koko yöksi. Aamulla hän antoi majatalon omistajalle rahaa, jotta tämä hoitaisi matkalaista kunnes tämä olisi terve.

Nyt minä mietin. Kukahen mahtoi olla sen ihmisen lähimmäinen, joka oli haavoittunut, jolta oli viety kaikki ja joka oli jätetty tien viereen puolikuolleena?

Olikohan se tämä? Vai tämä? voisiko se olla tämä?

Onkohan näillä muilla joku lähimmäinen? Kukahen se voisi olla?

Mitähän tapahtuisi, jos vertauksen henkilöt olisivat naisia eivätkä miehiä?

Entä, jos haavoittuneen löytäisikin lapsi?

Kiitos.

Tässä on matkalainen

Samarialainen

Pappi

Leeviläinen

Kaksi rosvoa

Kivet

Kaupunki ja majatalo

Tie

Laitan ne takaisin tänne laatikkoon, jotta ne säilyvät hyvänä ja tätä kertomusta voidaan kertoa yhä uudestaan ja uudestaan. Hyvä. Nyt kertomus on kerrottu ja laitamme sen takaisin laatikkoon ettei se joudu hukkaan. Tämä oli arvokas kertomus ja te kerroitte paljon arvokkaita ajatuksia. Kohdellaan tätä kertomusta hyvin niin siitä voi olla iloa vielä monelle muulle.

LIITE 7: LAUPIAS SAMARIALAINEN –KERRONTA

Nosta katseesi kertomuksesta oppilaisiin päin. Näin rohkeat heitä keskusteluun ja osoitat, että kertomusvaihe on ohi.

Istu hiljaa ja laita hahmot riviin lähelle itseäsi. Laita matkalainen kauemmas itsestäsi ja muista hahmoista. Tarkoitus on asettaa jokainen hahmo vuorotellen matkalaisen viereen ja kysyä kuka on hänen lähimmäisensä.

Näytä kädelläsi rivissä olevia hahmoja. Voit nostaa heistä muutaman pohdinnan alle.

Esitä kysymykset yksi kerrallaan. Vahvista kaikkien kommentteja toistamalla ne hyväksyvästi. Muista, että kaikki vastaukset ovat yhtä hyviä.

Asettele hahmot yksi kerrallaan takaisin laatikkoon.

Kerronta

Mietitäänpäs tätä kertomusta vielä siltä kannalta, että miltä näistä ihmisistä mahtoi tuntua ja mitä he ajattelivat.

Ajatellaan ensin tätä ihmistä joka oli lähdössä matkalle. Mitä luulette, mitä hän mahtoi ajatella, kun hän oli lähdössä?

Jos hän ajatteli näin (toista lapsen ehdotus), miltähän hänestä mahtoi tuntua?

Olisiko hänellä voinut olla jotain muita tunteita tässä tilanteessa?

Jos hänestä tuntui (toista lapsen ehdotus) tältä niin mitä hän mahtoi ajatella?

No sitten täällä oli tämä rosvo. Mitä hän mahtoi ajatella?

Jos hän ajatteli näin (toista oppilaan ehdotus), miltä hänestä mahtoi tuntua?

Ohjaajan toiminta

Laita tunnekortit näkyville.

Ota esiin matkaaaja ja aseta hänet tien alkuun.

Odota, että joku lapsista ehdottaa jotain. Jos kukaan ei sano mitään, voit helpottaa kysymällä esimerkiksi ”minkälaisia ajatuksia teillä voisi olla jos olette lähdössä matkalle?” Yleensä oppilaat mielellään kertovat ajatuksiaan.

Esitä kysymys yleisesti kaikille, ei ainoastaan ajatuksen esittäjälle.

Odota että joku vastaa. Jos kukaan ei sano mitään, voit itse ehdottaa jotain.

Oppilailta voi tulla hyvin erilaisia ajatuksia siitä, mitä henkilöt olisivat voineet ajatella ja tuntea. On tärkeää suhtautua hyväksyvästi kaikkiin ajatuksiin. Oppilaat vielä harjoittelevat muiden asemaan asettumista ja erilaiset ajatukset rikastuttavat ajattelua ja antavat viestin, että kaikenlainen pohdinta on sallittua. Yleensä oudoltakin tuntuvat ehdotukset osoittautuvat johdonmukaisiksi kun tunteet yhdistetään ajatuksiin.

Kun ajatukset on käyty läpi, jätä mies tielle makaamaan.

Ota esiin yksi rosvo ja aseta hänet kurkkimaan ”kiven” takaa.

Kuten edellä. Kun ajatukset ja tunteet on käyty läpi, laita rosvo pois.

Ja sitten tuli tämä pappi ja kiersi matkalaisen.

Mitä hän mahtoi ajatella kun hän näki haavoitettun miehen ja kiersi hänet ja jatkoi matkaansa?

Jos hän ajatteli näin, miltä hänestä olisi voinut tuntua?

No vielä yksi. Samarialainen tuli paikalle. Mitä hän mahtoi ajatella ja miltä hänestä mahtoi tuntua?

Hyvä. Nyt laitetaan tänne nämä rosvot ja samarialainen ja pappi ja leeviläinen ja tämä haavoittunut mies. Kohdellaan niitä hyvin, niin muutkin voivat sitten joskus myöhemmin kuulla tämän kertomuksen.

Jätän tämän laatikon auki. Jos joku teistä haluaa vielä tulla katsomaan näitä hahmoja tai leikkiä niillä niin se sopii. Muistakaa laittaa ne huolellisesti takaisin leikin jälkeen.

Ota pappi esiin.

Kuljeta pappi matkalaisen ohi.

Kun ajatukset ja tunteet on käyty läpi, laita pappi pois.

Anna samarialaisen katsella haavoittunutta.

Käykää läpi lasten ajatukset kuten edellä.

Laita kaikki hahmot yksitellen takaisin laatikkoon. Esineiden kunnioittava kohtelu välittää viestiä, että kertomus on arvokas.

Tämän voi sanoa, jos oppilaille on esimerkiksi mahdollisuus jäädä välitunnilla katselemaan esineitä ja leikkimään niillä.

LÄHTEET:

- Berryman, J.W. (2013) *Godly Play Suuri leikki Ohjaajan opas. Jeesus ja kirkko*. Helsinki: Lasten Keskus
- Berryman, J.W. (2004) *Suuri leikki. Käsikirja Godly play –menetelmään*. Helsinki: Lasten Keskus.
- Berryman, J.W. (2004) *Suuri Leikki ohjaajan opas. Uuden Testamentin kertomuksia ja vertauksia adventista alkaen*. Helsinki: Lasten Keskus.

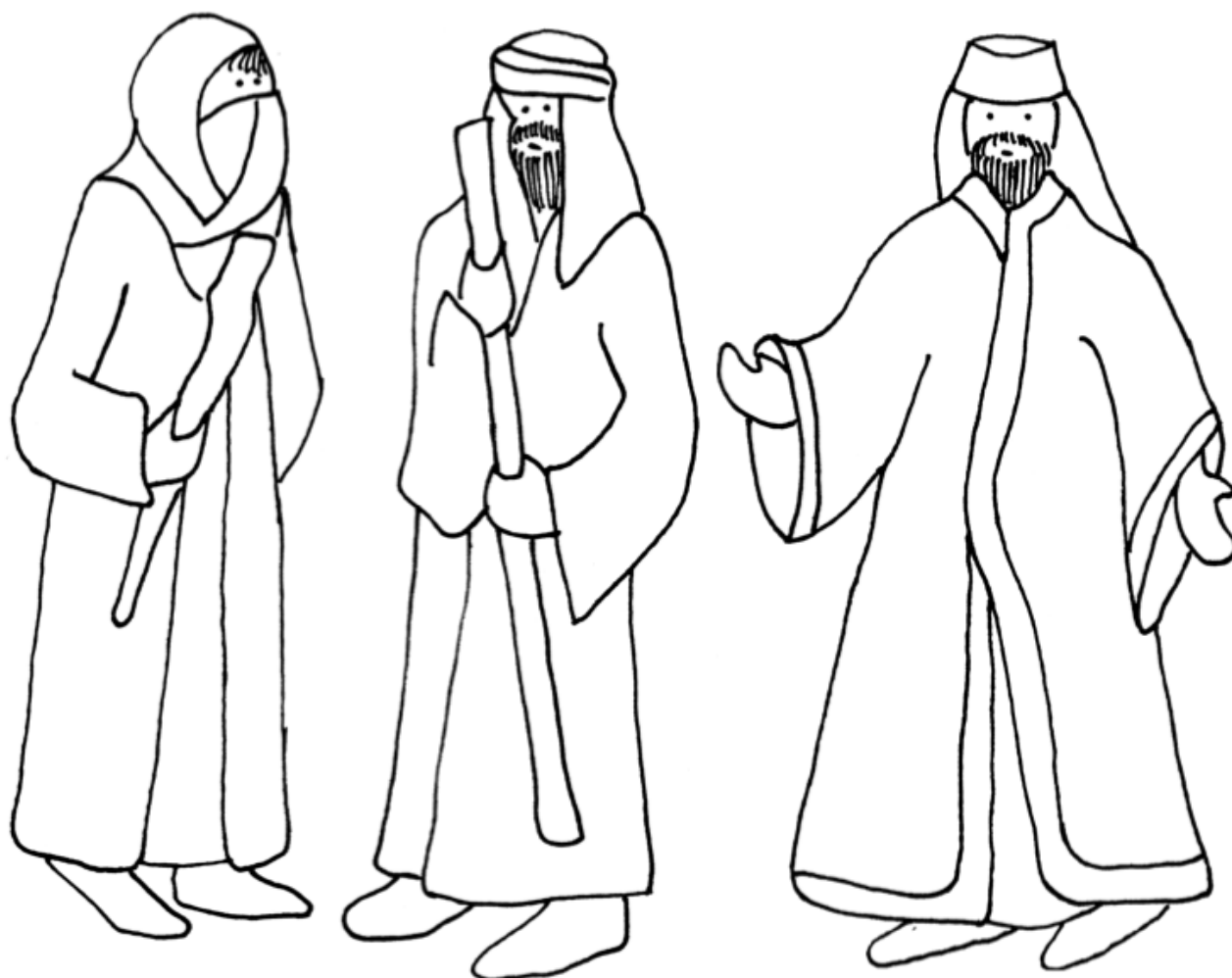
LISÄLUKEMISTA:

- Berryman, J.W. (2005) *Suuri leikki ohjaajan opas. Uuden testamentin kertomuksia pääsiäisestä alkaen*. Helsinki: Lasten Keskus.
- Berryman, J.W. (2005) *Suuri Leikki ohjaajan opas. Vanhan testamentin kertomuksia*. Helsinki: Lasten Keskus
- Nevalainen, S. ja Luodeslampi, J. (2007) *Godly Play*. Teoksessa Luodeslampi, J. ja Nevalainen, S. (toim.) *Opetan uskontoa alakoulussa*. Helsinki: Lasten Keskus.
- Haapala, J. (2007) *Godly Play –kokemuksia alakoulusta*. Teoksessa Luodeslampi, J. ja Nevalainen, S. (toim.) *Opetan uskontoa alakoulussa*. Helsinki: Lasten Keskus.

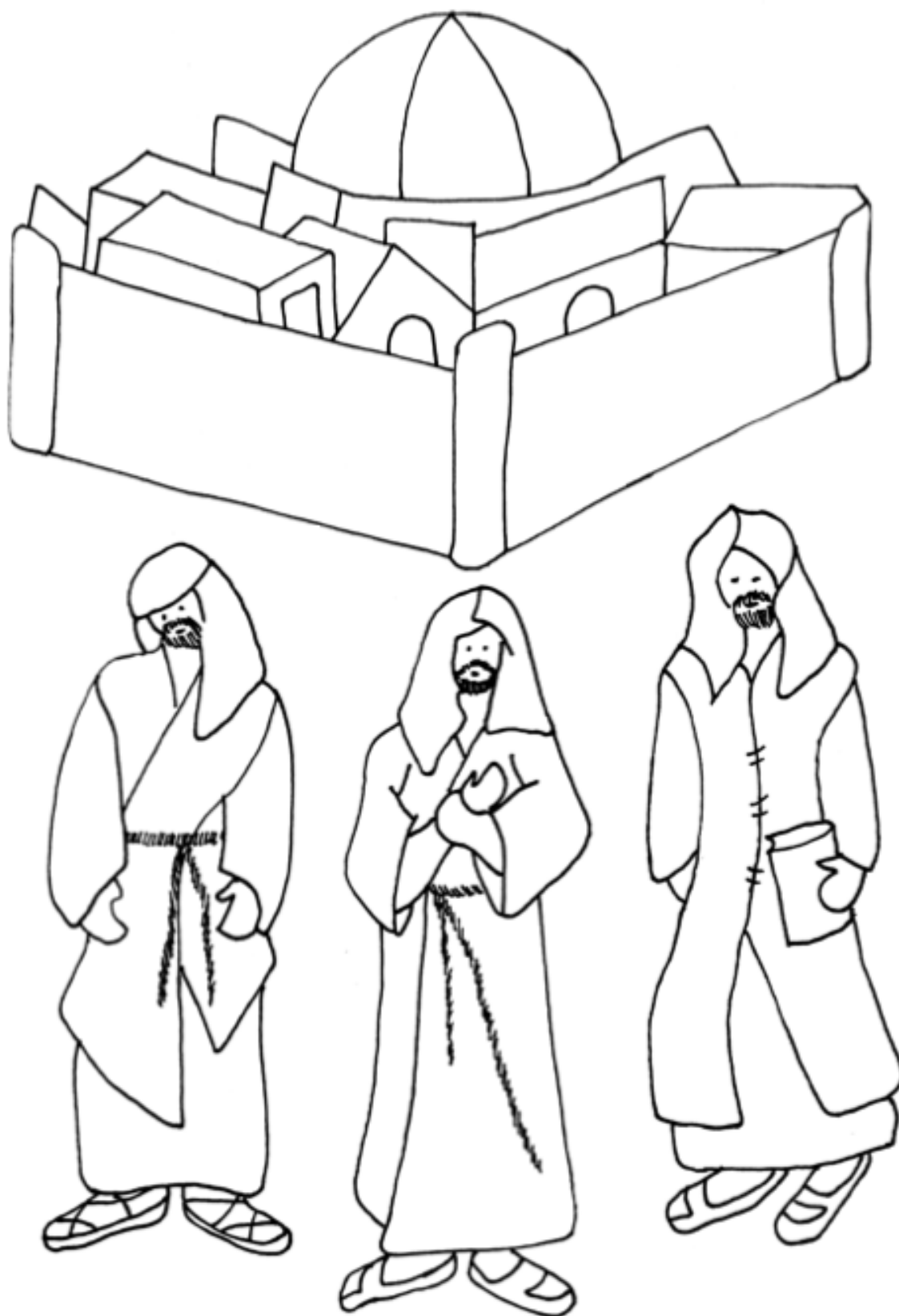

LIITE 8. LAUPIAS SAMARIALAINEN – KERRONTAMATERIAALIT

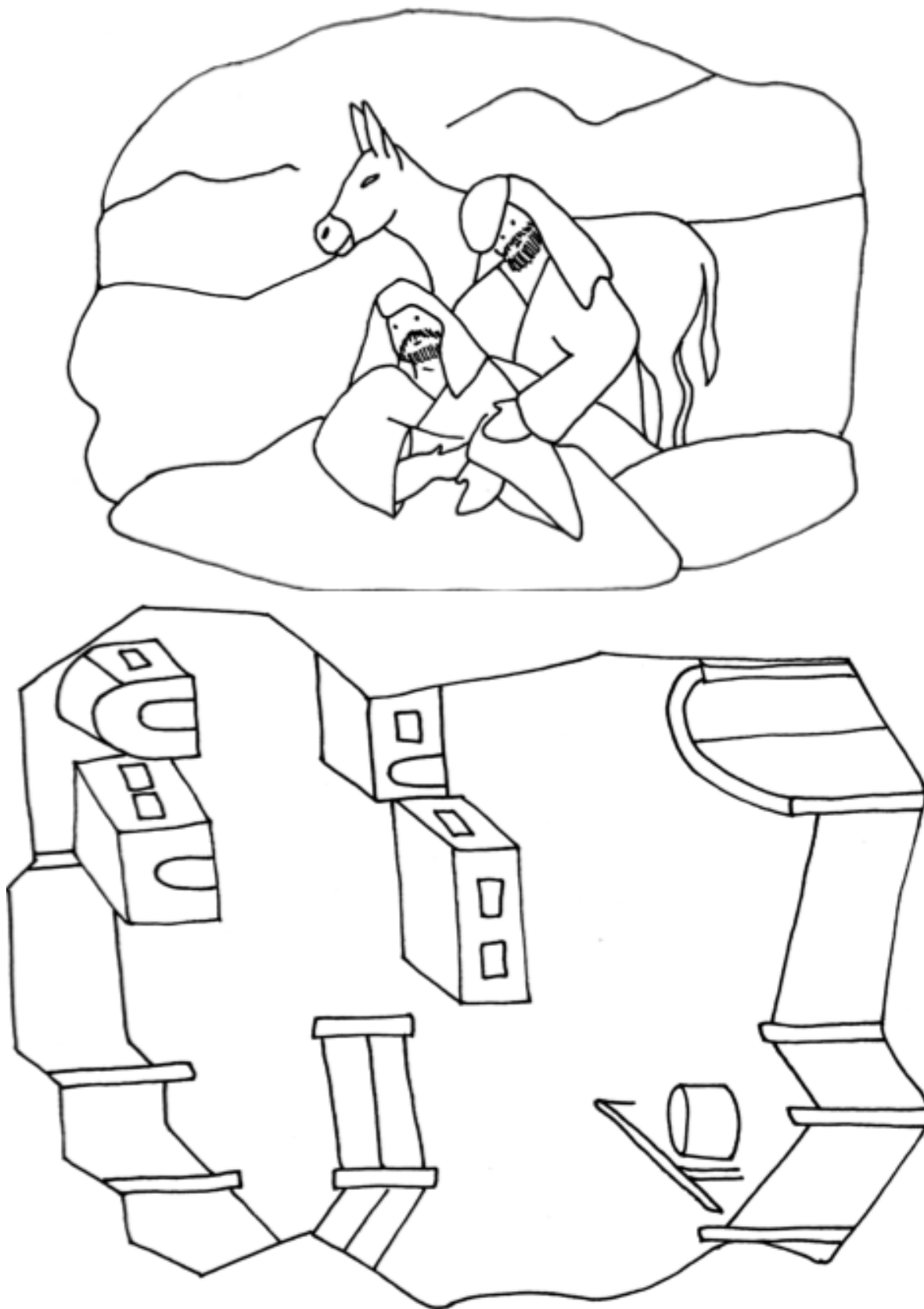
Oikeudet alkuperäisiin kuviin omistaa Johanna Kaarto-Wallin ja Godly Play. Voit käyttää näitä kuvia vapaasti opetuksessa. Kuvien kaupallinen hyödyntäminen on kielletty.

LIITE 8. LAUPIAS SAMARIALAINEN -KERRONTAMATERIAALIT

Oikeudet alkuperäisiin kuviin omistaa Johanna Kaarto-Wallin ja Godly Play. Voit käyttää näitä kuvia vapaasti opetuksessa. Kuvien kaupallinen hyödyntäminen on kielletty.

LIITE 8. LAUPIAS SAMARIALAINEN – KERRONTAMATERIAALIT

Oikeudet alkuperäisiin kuviin omistaa Johanna Kaarto-Wallin ja Godly Play. Voit käyttää näitä kuvia vapaasti opetuksessa. Kuvien kaupallinen hyödyntäminen on kielletty.

LIITE 9. LAUPIAS SAMARIALAINEN -MALLIKUVA JULISTEESTA

NIMI: *Malli Esimerkki*

*Läjfsöd fh
fsdöjffsf
sdjfsdjl
asssfdfdg*

Hkölmf ösföf.

Lhlhl asfsfs afsafösfösaf.

Hkölmf ösföf.

Lhlhl asfsfs afsafösfösaf.

LIITE 10 : LAUPIAS SAMARIALAINEN, RAAMATUN TEKSTI

Laupias samarialainen

Muuan lainopettaja halusi panna Jeesuksen koetukselle. Hän kysyi: “Opettaja, mitä minun pitää tehdä, jotta saisin omakseni iankaikkisen elämän?” Jeesus sanoi hänelle: “Mitä laissa sanotaan? Mitä sinä itse sieltä luet?” Mies vastasi: “Rakasta Herraa, Jumalaasi, koko sydämestäsi ja koko sielustasi, koko voimallasi ja koko ymmärrykselläsi, ja lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.” Jeesus sanoi: “Oikein vastasit. Tee näin, niin saat elää.”

Mies tahtoi osoittaa, että hän noudatti lakia, ja jatkoi: “Kuka sitten on minun lähimmäiseni?”

Jeesus vastasi hänelle näin:

“Eräs mies oli matkalla Jerusalemissa Jerikoon, kun rosvojoukko yllätti hänet. Rosvot veivät häneltä vaatteetkin päältä ja pieksivät hänet verille. Sitten he lähtivät tiehensä ja jättivät hänet henkivieveriin. Samaa tietä sattui tulemaan pappi, mutta miehen nähdessään hän väisti ja meni ohi. Samoin teki paikalle osunut leeviläinen: kun hän näki miehen, hänkin väisti ja meni ohi.

“Mutta sitten tuli samaa tietä muuan samarialainen. Kun hän saapui paikalle ja näki miehen, hänen tuli tätä sääli. Hän meni miehen luo, valeli tämän haavoihin öljyä ja viiniä ja sitoi ne. Sitten hän nosti miehen juhtansa selkään, vei hänet majataloon ja piti hänestä huolta. Seuraavana aamuna hän otti kukkarostaan kaksi denaaria, antoi ne majatalon isännälle ja sanoi: ‘Hoida häntä. Jos sinulle koituu enemmän kuluja, minä korvaan ne, kun tulen takaisin.’ Kuka näistä kolmesta sinun mielestäsi oli ryöstetyn miehen lähimmäinen?”

Lainopettaja vastasi: “Se, joka osoitti hänelle laupeutta.” Jeesus sanoi: “Mene ja tee sinä samoin.”

Lähde: Raamattu, Luuk. 10: 25–37

LIITE 11: LAUPIAS SAMARIALAINEN, SELKOTEKSTI

Jeesus opetti ihmisiä auttamaan toisiaan. Kerran Jeesukselta kysyttiin: – Kuka on minun lähimmäiseni?

Jeesus vastasi kertomalla kertomuksen miehestä, joka ryöstettiin matkalla Jerikoon.

”Eräs mies matkusti Jerikoon. Rosvot hyökkäsivät miehen kimppuun ja ryöstivät hänet. He jättivät hänet haavoittuneena tielle. Mies kuolisi, ellei kukaan auttaisi häntä.

Kukaan ei halunnut auttaa. Haavoittuneen miehen ohi kulki ensin pappi ja hieman myöhemmin papin apulainen, mutta kumpikaan ei uskaltanut pysähtyä auttamaan.

Viimein eräs mies pysähtyi. Mies kuului halveksittuun heimoon, eikä kukaan odottanut, että hän auttaisi.

Mutta mies auttoi ryöstettyä ja kuljetti tämän hoitoon majataloon.

Koko yön mies hoivasi haavoittunutta. Seuraavana aamuna hän antoi majatalon isännälle rahaa ja sanoi: – Hoida haavoittunutta. Jos sinulle tulee enemmän kuluja, minä korvaan ne, kun tulen takaisin.

Kun Jeesus oli lopettanut kertomuksen, hän kysyi kuulijoilta:

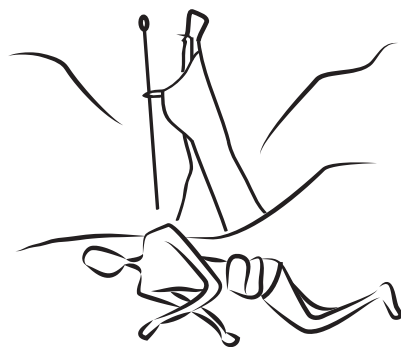
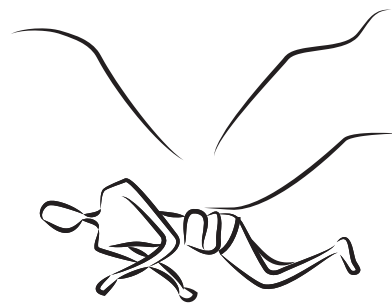
– Kuka teki oikein? Kuka oli ryöstetyn miehen lähimmäinen?

– Tietenkin mies, joka auttoi, kuulijat vastasivat.

Jeesus sanoi: – Menkää ja tehkää te samoin.

Lähde: Pertti Rajala (2012) Selkoraamattu. Lasten Keskus, Helsinki.

LIITE 12:
LAUPIAS SAMARILAINEN,
TAPAHTUMAKUVAT

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi

LIITE 13. MITEN RAAMATUN KERTOMUKSET OVAT SYNTYNEET?

1. **Lukekaa alla oleva teksti**
2. **Poimikaa tekstistä seuraavat asiat:**
  - Mistä kahdesta osasta Raamattu koostuu?
  - Miten kertomukset ovat päätyneet Raamattuun?
3. **Päätelkää tekstin pohjalta:** Kumpaan osaan Raamattua kertomus, jonka parissa olette työskennelleet, kuuluu?
4. Tekstissä kerrotaan, että Raamatun ajan ihmisillä oli tapana muokata kertomuksia siten, että ne sopivat uusiin olosuhteisiin. **Miettikää**, miten tämä kertomus kerrottaisiin nykyaikana!

RAAMATUN KIRJOJEN SYNTY

Raamatusta puhutaan usein yhtenä kirjana, mutta osuvampaa olisi puhua Raamatusta kirjastona, jossa on useita kymmeniä erilaisia kirjoja. Raamatun kirjat ovat syntyneet pitkän ajan kuluessa. Jokainen kirja on syntynyt hieman eri tavalla.

Yhteistä kaikille Raamatun kertomuksille on kuitenkin se, että niitä on ensin kerrottu suullisesti ja sitten jossain vaiheessa kertomus on kirjoitettu ylös. Vielä myöhemmin on päätetty, että tietyt kertomukset ovat niin tärkeitä, että ne on valittu osaksi juutalaisten ja kristittyjen pyhää kirjaa.

Kertomuksia kerrottiin aikojen saatossa aina hieman erilaisina versioina, sen mukaan mikä sopi hyvin sen hetkiseen tilanteeseen. Tämän takia Raamatussa voi olla samoista asioista useita hieman erilaisia kuvauksia.

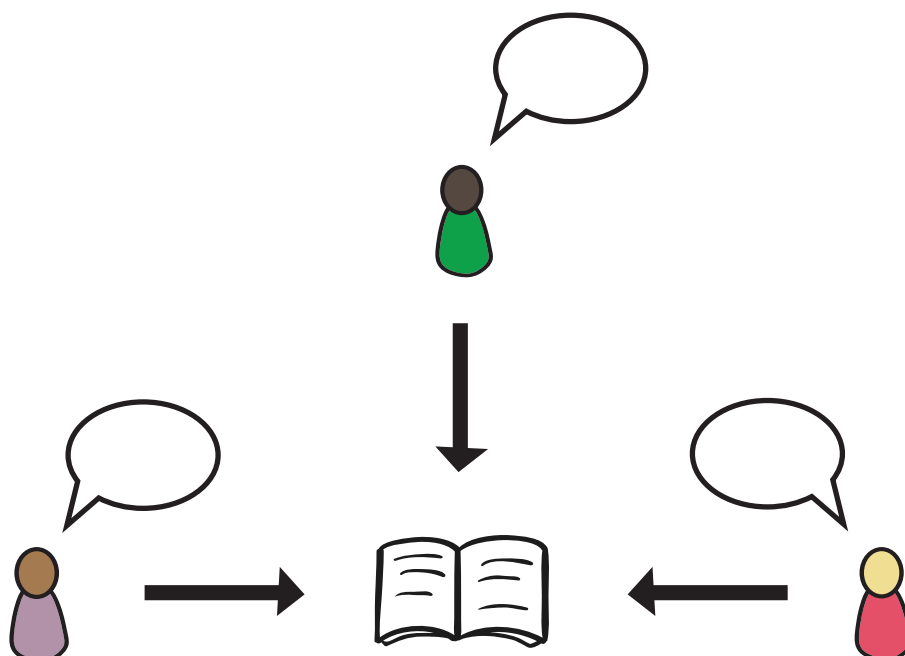
LIITE 13: MITEN RAAMATUN KERTOMUKSEN OVAT SYNTYNEET?

VANHAN TESTAMENTIN SYNTY

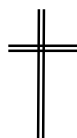

Vanhaa Testamenttia kutsutaan myös Heprealaiseksi Raamatuksi. Se on sekä kristittyjen että juutalaisten pyhä kirja. Heprealainen Raamattu on syntynyt juutalaisen kansan keskuudessa ja se sisältää kertomuksia juutalaisen kansan eri vaiheista ja opetuksia elämästä.

Vanhimmat Heprealaisen Raamatun kertomuksista ovat niin vanhoja, että siihen aikaan, kun kertomuksia on alettu kertomaan, ei osattu vielä edes kirjoittaa ja lukea. Silloin ihmiset opettivat tärkeitä asioita sekä oman suvun vaiheita kertomalla tarinoita. Myöhemmin kertomukset kirjoitettiin ylös ja koottiin yhdeksi kirjaksi.

UUDEN TESTAMENTIN SYNTY

Kristittyjen Raamattuun kuuluu myös Uusi Testamentti. Jeesus oli juutalainen ja eli juutalaisten keskuudessa, mutta Jeesuksen seuraajista kehittyi oma uskontonsa, kristinusko. Uusi Testamentti kertoo Jeesuksen elämästä ja ensimmäisten kristittyjen elämästä Jeesuksen kuoleman jälkeen. Jeesuksen ja hänen seuraajiensa elämään liittyvät kertomukset levisivät ensin tarinoina, joita kerrottiin muistinvaraisesti. Jeesuksen kuoleman jälkeen näitä tarinoita alettiin kirjoittaa muistiin. Osa näistä valittiin kristittyjen pyhään kirjaan. Näin syntyi Uusi Testamentti.

LIITE 14: HIENOA RYHMÄTYÖSKENTELYÄ -HOPEARAHAT

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi

LIITE 15: VERTAISARVIOINTIMATRIISI 3.-6.-LUOKKALAISILLE

RYHMÄTÖIDEN ARVIOINTI

Kuunnelkaa ja katsokaa tarkkaan jokaisen ryhmän esitys. Päätäkää, missä asiassa arvioitava ryhmä on tänään parhaiten onnistunut. Antakaa heille vastaava hopeakolikko palkinnoksi.

ESITTELY

1. Ryhmä esittelee itsensä ja työnsä kuuluvalla äänellä yleisöön katsoen
2. Ryhmäläiset ilmaisevat hyvin erilaisia tunteita

SISÄLTÖ

1. Kertomus etenee johdonmukaisesti ja siinä on kaikki tärkeät vaiheet mukana
2. Työssä on oivaltavia ja kiinnostavia sisältöjä

ULKOASU

1. Työ on hienon näköinen
2. asiat on esitetty selkeästi ja ymmärrettävästi

OMAN RYHMÄN RYHMÄTYÖTAIDOT

Miettikää oman ryhmän kesken yhteistä työskentelyänne. Jos olette yhtä mieltä siitä, että olette onnistuneet molemmissa tavoitteissa, voitte myöntää itsellenne Hienoa ryhmätyöskentelyä -hopearahan.

HIENOA RYHMÄTYÖSKENTELYÄ

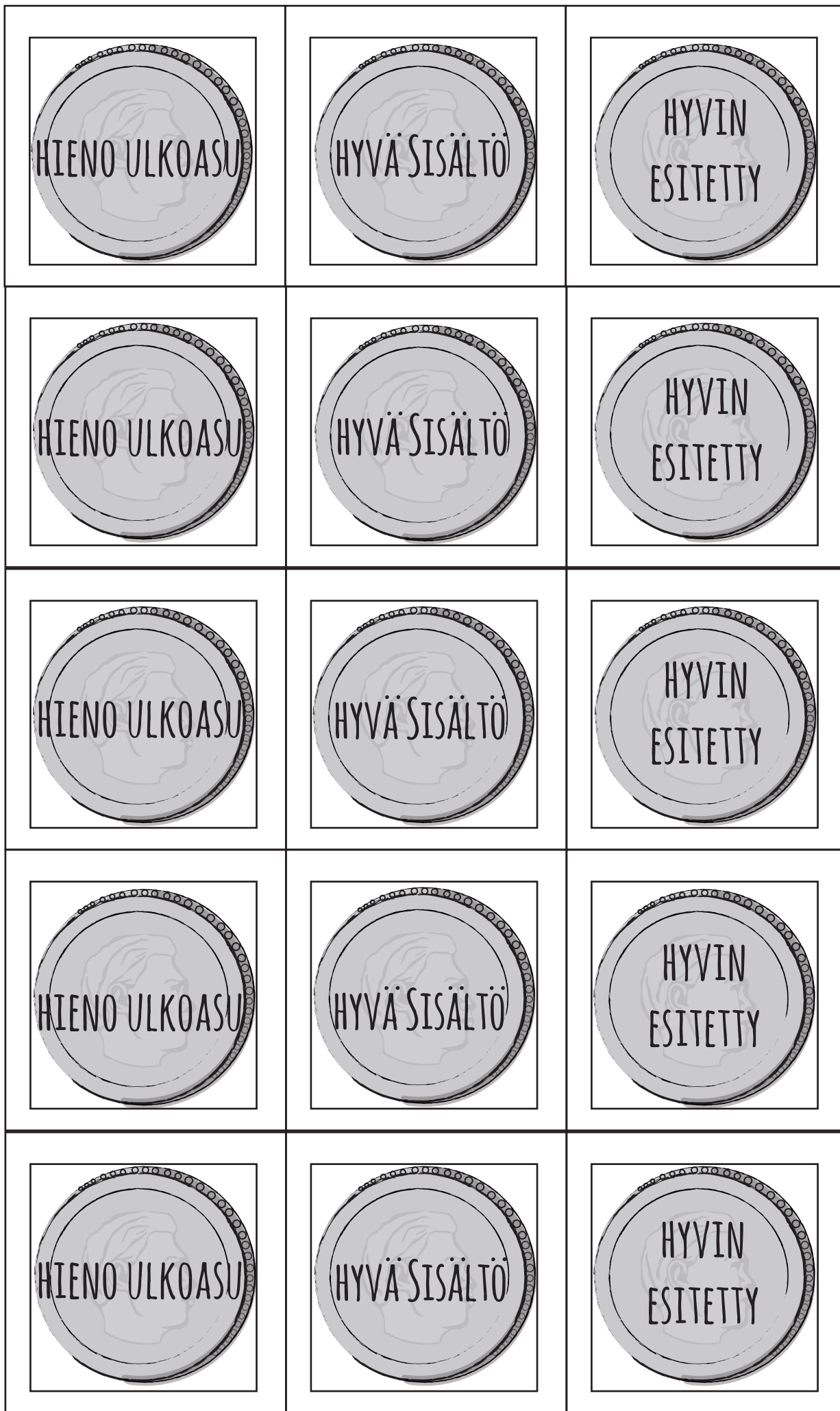
1. Kannustimme toisiamme ja innostuimme toistemme ideoista
2. Jaoinme työt reilusti.

RYHMÄLÄISTEN TAIDOT

Keskustelkaa ryhmässä siitä, missä kukin on onnistunut tänään ja jakakaa toisillenne alla olevia tähtiä siten, että jokainen saa yhden tähden sen mukaan, missä hän on parhaiten onnistunut.

LIITE 19. TÄHTIÄ OPETTAJAN ARVIOINTIVÄLINEIKSI

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi

LIITE 19. TÄHTIÄ OPETTAJAN ARVIOINTIVÄLINEIKSI

Taitto ja kuvitus: Kiesus.fi

Kolmen ruokalajin oppitunti on alakoulun uskonnonopetukseen suunnattu laaja-alaista osaamista tukeva oppimateriaalipaketti, joka tarjoaa opettajalle välineitä elämäntaitoja edistävän uskonnonopetuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kolmen ruokalajin oppitunti sisältää kaksi erilaista työskentelyä:

- Luovuuden polussa opitaan ajattelun taitoja, hiljentymistä sekä kädentaitoja.
- Osallisuuden polussa opitaan ajattelun ja oppimaan oppimisen taitoja, tunne- ja vuorovaikutustaitoja sekä esiintymistaitoja.

Erilaista ussaa! -sarjan muut julkaisut:

- Elämäntaitoja oppimaan -opas
- Ristin tie -oppimispeli
- Lue kuvaa! -kuvagalleria

Kaikki julkaisut löytyvät myös Erilaista ussaa! -hankkeen nettisivuilla osoitteesta <http://www.uskonnonopetus.fi/uskop-hankkeet/erkka-hanke>.

